

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **B. U. N.**, zastoupený JUDr. Matějem Šedivým, advokátem se sídlem Praha 1, Václavské náměstí 831/21, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 936/3, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 7. 3. 2024, č. j. 19 Az 26/2023 - 32,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 4. 10. 2023, č. j. OAM-763/ZA-ZA11-K03-R2-2016, neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Žalovaný ve věci rozhodoval již podruhé. Nejprve rozhodnutím ze dne 24. 1. 2018, č. j. OAM-763/ZA-ZA11-K03-2016 (dále jen „první rozhodnutí žalovaného“) neudělil žalobci mezinárodní ochranu, neboť dospěl k závěru, že jeho výpověď je nevěrohodná. Proti prvnímu rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu, kterou Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 24. 5. 2019, č. j. 31 Az 5/2018 - 44 (dále „první rozsudek“), zamítl. Proti prvnímu rozsudku podal žalobce kasační stížnost; Nejvyšší správní soud ho rozsudkem ze dne 13. 11. 2019, č. j. 4 Azs 250/2019 - 61, zrušil pro nepřezkoumatelnost a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. Krajský soud vydal dne 22. 4. 2020 rozsudek č. j. 31 Az 5/2018 - 78 (dále jen „druhý rozsudek“), kterým žalobu opětovně zamítl, proti čemuž brojil žalobce opět kasační stížností. O ní Nejvyšší správní soud rozhodl rozsudkem ze dne 26. 10. 2020, č. j. 4 Azs 145/2020 - 60, kterým zrušil i druhý rozsudek krajského soudu pro nepřezkoumatelnost a nerespektování právního názoru vysloveného kasačním soudem v předchozím zrušujícím rozsudku, a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. Krajský soud rozsudkem ze dne 9. 11. 2021, č. j. 31 Az 5/2018 - 193, zrušil první rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm žalovaného zavázal (i)

řádně posoudit věrohodnost výpovědi žalobce, jeho členství v pražské pobočce skupiny IPOB, jakož i její reálnou existenci, (ii) věnovat se opětovně činnosti žalobce v hnutí MASSOB v době před opuštěním Nigérie, i (iii) jím předloženému průkazu člena hnutí MASSOB, jakož i (iv) nově zhodnotit situaci v Nigérii se zacílením na zprávy před nástupem a po nástupu prezidenta Buhariho a zohlednit rozdílné politické situace v těchto obdobích.

[3] Žalovaný v nově vedeném řízení provedl s žalobcem dne 14. 7. 2022 doplňující pohovor a na základě všech provedených důkazů opětovně dospěl k závěru, že žalobce nelze považovat za člena hnutí MASSOB, přičemž v odůvodnění napadeného rozhodnutí vyvrátil, že by žalobce vstoupil na území České republiky do skupiny IPOB. Z tohoto důvodu žalovaný posoudil některé žalobcem předložené materiály jakožto irelevantní. V odůvodnění svého rozhodnutí podrobně zdůvodnil, proč účast žalobce na jím popsané jediné akci skupiny v Praze nijak nezavdává důvod pro obavy, že bude po svém návratu do vlasti zadržen bezpečnostními složkami coby člen IPOB, neboť se rozhodně nejedná o skupinu totožnou se skupinou působící v Nigérii.

[4] Proti tomuto (druhému) rozhodnutí podal žalobce žalobu, kterou městský soud zamítl v záhlaví označeným rozsudkem („napadený rozsudek“). Soud velice podrobně rozebral skutkové okolnosti, provedené důkazy a poukázal na konkrétní rozpory mezi tvrzeními, jež žalobce v průběhu celého azylového řízení uváděl. Ztotožnil se se žalovaným, že tyto rozpory a nepřesnosti ve spojení s naprosto nekonkrétním popisem žalobcových veřejných aktivit (členství v MASSOB, respektive IPOB v ČR), včetně údajného zadržení a věznění žalobce, a událostí po jeho propuštění až do následného opuštění země původu, jsou natolik zásadní, že žalobcem tvrzené skutečnosti nelze považovat za věrohodné. Uvedené městský soud konfrontoval rovněž s judikaturou Nejvyššího správního soudu zabývající se věrohodností azylového příběhu žadatele o mezinárodní ochranu. Zároveň se městský soud nad rámec žalobních bodů zabýval aktivitou žalobce ve skupině IPOB, přestože v žalobě uváděl, že s touto skupinou nemá nic společného, včetně dopisu M. O. A., zástupce IPOB pro evropský kontinent. Městský soud dovodil, že ani zmíněné skutečnosti nijak nesvědčí pro udělení mezinárodní ochrany.

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek městského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[6] Stěžovatel je toho názoru, že napadený rozsudek vychází z nesprávného posouzení řešené právní otázky, závěry soudu neodpovídají provedenému dokazování a odůvodnění napadeného rozsudku je „zmatečné“. Stěžovatel tvrdí, že z provedeného dokazování vyplynulo, že je státním příslušníkem Nigérie, členem hnutí MASSOB, respektive IPOB, a náleží k lidu I.. Jeho stranická legitimace byla zcela nepodloženě označena jako možný padělek navzdory tomu, že tento důkaz koresponduje s hlubokými znalostmi činnosti hnutí, které demonstroval při pohovoru. Jelikož nebyl nijak posouzen nárok lidu stěžovatele na vznik státu Biafra v kontextu práva na sebeurčení, není možné dojít k závěru o neexistenci možného pronásledování stěžovatele v případě návratu do země původu. Stěžovatel uvádí, že i po svém návratu hodlá pokračovat ve své aktivitě, pro kterou mu hrozilo pronásledování, byť činnost hnutí MASSOB (IPOB) je v Nigérii kriminalizována. Obavy stěžovatele vyvěrají z jeho předchozích zkušeností, kdy byl omezen na osobní svobodu, sledován a donucen odvolat členství v politickém hnutí; taktéž mu bylo

pokračování

vyhrožováno újmou na životě a zdraví. Poukazuje též na zoufalé podmínky ve věznici, kde nemohl uplatňovat právo na obhajobu. Stěžovatel uzavírá, že veškeré listinné důkazy a jeho vyjádření svědčící v jeho prospěch byly negovány, jakkoli z jeho výpovědi vyplynulo, že uváděné události skutečně prožil.

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti popřel její oprávněnost a vyjádřil přesvědčení o správnosti svého rozhodnutí, na něž odkázal. Stěžovateli byl dán v průběhu správních řízení široký prostor pro jeho výpovědi (několik pohovorů), nicméně v nich nadále přetrvávaly zásadní nesrovnalosti a rozpory, což činí tvrzení stěžovatele o jeho aktivitách nevěrohodnými. Navrhl proto, aby kasační stížnost byla odmítnuta pro nepřijatelnost, případně zamítnuta.

[8] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Jedná se totiž o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, a v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. je proto nejprve nutné posoudit, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního kasační soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS., v němž vymezil podmínky, za kterých je kasační stížnost přijatelná. O přijatelnou kasační stížnost se dle citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) v napadeném rozhodnutí krajského (městského) soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[9] Stěžovatel sám žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti nepředestřel a samotné kasační námitky také neobsahují důvody, které by mohly založit přesah vlastních zájmů stěžovatele, natož přesah svým významem podstatný. Nejvyšší správní soud v napadeném rozsudku městského soudu rovněž *prima facie* neshledal žádná pochybení, která by mohla mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu totiž poskytuje dostatečnou odpověď na uplatněné kasační námitky a stěžovatel ve své argumentaci nevyložil žádné důvody, které by svědčily pro potřebu učinit judikaturní odklon.

[10] Především je třeba uvést, že napadený rozsudek splňuje požadavky kladené judikaturou Nejvyššího správního soudu na přezkoumatelnost rozhodnutí (viz například rozsudky ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, či ze dne 27. 2. 2019, č. j. 8 Afs 267/2017-38).

[11] Pokud stěžovatel obecně namítal, že městský soud nevycházel ze skutečného stavu věci a provedeného dokazování, lze ho odkázat na bohatou judikaturu Nejvyššího správního soudu k problematice dostatečného zjištění skutkového stavu ve správním řízení (například na rozsudky ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003-59, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003-42, ze dne 25. 3. 2015, č. j. 3 Azs 259/2014-26, ze dne 4. 8. 2015,

č. j. 6 Azs 113/2015-30, či ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014-17). Co se týče požadavků na shromážděné podklady, dle rozsudku tohoto soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008-81, musí být užití podklady (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné. Nejvyšší správní soud ze spisu ověřil, že skutečnosti uvedené v napadeném rozsudku odpovídají zjištěním učiněným ve správním řízení. Městský soud velmi detailně rozebral výpovědi stěžovatele, zevrubně popsal rozpory a nesrovnalosti, které z nich vyplynuly, i všechny další skutečnosti vyplývající ze spisu, a stejně tak podrobně vypořádal stěžovatelovy námitky. Jeho závěry o nedůvěryhodnosti azylového příběhu stěžovatele jsou *prima vista* logické a odpovídají skutkovým zjištěním. Je to naopak stěžovatel, kdo zcela pomíjí vytčené rozpory a nesrovnalosti ve svých výpovědích, a důvody konstatované nedůvěryhodnosti jeho azylového příběhu. Bez dalšího nekriticky opakuje, že své obavy dostatečně popsal a že mu v zemi původu hrozí pronásledování, přičemž ale neuvádí žádné argumenty, kterými by detailně popsané rozpory a nesrovnalosti ve svých výpovědích odstranil. K tomu nezbývá než odkázat na obsah napadeného rozhodnutí a rozsudku, z nichž navíc plyne (zejména pak z protokolu o pohovoru uskutečněného dne 14. 7. 2022), že stěžovatel nebyl v řízení po zrušení prvního rozhodnutí žalovaného ani ochoten vyjadřovat se ke skutečnostem před opuštěním domovské země a vyhýbal se odpovědím na přímé dotazy žalovaného stran jednotlivých rozporů své výpovědi, které bagatelizoval.

[12] Důvěryhodnost stěžovatelova tvrzení je dle ustálené judikatury tohoto soudu stěžejní okolností při prokazování relevance jeho azylového příběhu. V této souvislosti Nejvyšší správní soud například v rozsudku ze dne 14. 5. 2008, č. j. 7 Azs 25/2008-105, uvedl, že *„jsou-li tvrzení rozporná, nelze učinit jednoznačný závěr o tom, která z rozporných tvrzení by měl správní orgán ve vztahu k jednotlivým podmínkám pro udělení azylu považovat za důvody, ve kterých žadatel spatřuje podmínky pro udělení azylu. Nevěrohodnost tvrzení na podkladě uvádění rozporuplných tvrzení znemožňuje správnímu orgánu shledat u žadatele podmínky pro udělení azylu.“* (k otázce věrohodnosti žadatele srov. dále například rozsudky tohoto soudu ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003-89, ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57, ze dne 26. 2. 2008, č. j. 2 Azs 100/2007-64, ze dne 27. 3. 2008, č. j. 4 Azs 103/2007-63, či ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70). Žalovaný poukázal na řadu nesrovnalostí a zavádějících informací, které stěžovatel poskytl v průběhu azylového řízení a městský soud je podrobně rozebral rovněž v napadeném rozsudku, na který kasační soud plně odkazuje (srov. odst. 38 – 51 jeho odůvodnění; například nesrovnalosti ohledně účasti na protestech hnutí MASSOB, v němž měl působit jako řadový vedoucí, přestože bydlel a podnikal v cca 500 km vzdáleném městě, pouze velice obecné informace o aktivitách hnutí, s ohledem na jeho údajnou působnost a čilou aktivitu po dobu 11 let, nesrovnalosti v četnosti setkání a protestů apod.). Ze správního spisu je nadto patrná gradace azylově relevantních tvrzení, která nejsou hodnověrně podložena a vykazují nesrovnalosti s dříve tvrzenými skutečnostmi. Řádně odůvodněný závěr žalovaného i městského soudu o nevěrohodnosti příběhu stěžovatele pro zásadní rozpory v jeho tvrzeních tak byl vysloven v souladu s požadavky výše uvedené judikatury.

[13] Pokud jde o konkrétní námitku ohledně nevěrohodnosti předloženého stranického průkazu, tu vypořádal městský soud v odst. 41 odůvodnění napadeného rozsudku; jeho závěr, že s ohledem na další skutečnosti (mj. nekonzistentní tvrzení o době jeho vydání, absence jakýchkoli ochranných prvků apod.) nelze tento dokument hodnotit jako prokazující členství stěžovatele v hnutí MASSOB, lze opět označit za řádně odůvodněný

pokračování

a opřený o zjištěné skutečnosti. I v tomto ohledu tedy městský soud dostal požadavkům judikatury Nejvyššího správního soudu.

[14] Námitka, že nebyl nijak posouzen nárok lidu I. na vznik státu Biafra se zcela vymyká posuzování žádosti o mezinárodní ochranu stěžovatele, neboť žalovaný není nadán pravomocí posuzovat tuto otázku. Stěžovatel kromě toho jako důvod své žádosti o mezinárodní ochranu a svých obav uvedl své členství v hnutí MASSOB, a nikoli že by jeho problémy v zemi původu měly plynout z jeho etnické příslušnosti.

[15] Uvádí-li stěžovatel v závěru kasační stížnosti, že mu bylo vyhrožováno fyzickou újmou, nejenže toto své tvrzení nijak nekonkretizuje, ale činí tak prvně až nyní v kasační stížnosti (kdy se jeho žádostí o mezinárodní ochranu zdejší soud zabývá již potřetí). Taková námitka je s ohledem na § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřijatelná.

[16] Nejvyšší správní soud závěrem konstatuje, že celá kasační stížnost stěžovatele je vedena pouze v obecné rovině a je koncipována spíše jako pouhé vyslovení nesouhlasu s posouzením věci městským soudem. Takto pojatá argumentace však není s to prokázat, že kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele a odůvodnit její přijatelnost.

[17] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou ve smyslu § 104a s. ř. s.

[18] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti bylo rozhodnuto dle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Soud o nákladech nerozhodoval podle § 60 odst. 3 s. ř. s., přestože kasační stížnost odmítl, a to s ohledem na závěry usnesení rozšířeného senátu tohoto soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS (srov. obdobně usnesení ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28). Stěžovatel v řízení nebyl úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný sice měl ve věci plný úspěch, avšak nevznikly mu žádné náklady nad rozsah jeho běžné úřední činnosti. Náhrada nákladů řízení tak nenáleží žádnému z účastníků.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. ledna 2025

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu